

Bryssel, 6. maaliskuuta 2017
(OR. en)

6816/17

Toimielinten välinen asia:
2016/0031 (COD)

CODEC 292
ENER 94
IA 33
PE 9

ILMOITUS

Lähtettäjä:	Neuvoston pääsihteeristö
Vastaanottaja:	Pysyvien edustajien komitea / Neuvosto
Asia:	Ehdotus EUROOPAN PARLAMENTIN JA NEUVOSTON PÄÄTÖKSEKSI energia-alalla tehtyjä jäsenvaltioiden ja kolmansien maiden välisiä hallitustenvälisiä sopimuksia ja ei-sitovia välineitä koskevan tietojenvaihtomekanismin perustamisesta sekä päätöksen N:o 994/2012/EU kumoamisesta – Euroopan parlamentin ensimmäisen käsittelyn tulokset (Bryssel, 1.–2. maaliskuuta 2017)

I JOHDANTO

Teollisuus-, tutkimus- ja energiavaliokunta esitti Euroopan parlamentin täysistunnossa päätösehdotukseen 50 tarkistusta (tarkistukset 1–50).

SEUT 294 artiklan määräysten sekä yhteispäätösmenettelyyn sovellettavia käytännön menettelytapoja koskevan yhteisen julistuksen¹ mukaisesti neuvosto, Euroopan parlamentti ja komissio ovat olleet useita kertoja epävirallisesti yhteydessä toisiinsa, jotta asiasta päästäisiin sopimukseen ensimmäisessä käsittelyssä ja vältettäisiin näin tarve toiseen käsittelyyn ja sovittelumenettelyyn.

¹ EUVL C 145, 30.6.2007, s. 5.

Tässä yhteydessä teollisuus-, tutkimus- ja energiavaliokunta teki päätösehdotukseen yhden kompromissitarkistuksen (tarkistus 51). Tästä tarkistuksesta oli sovittu edellä mainitussa epävirallisessa yhteydenpidossa, ja tarkoituksena oli, että sillä korvataan valiokunnan alkuperäiset tarkistukset.

II ÄÄNESTYS

Täysistuntoäänestyksessä 2. maaliskuuta 2017 hyväksyttiin päätösehdotusta koskeva kompromissitarkistus. Muita tarkistuksia ei hyväksytty.

Näin tarkistettu komission ehdotus muodostaa Euroopan parlamentin ensimmäisen käsittelyn kannan, joka on liitteessä².

Euroopan parlamentin kanta vastaa sitä, mitä toimielinten kesken oli aiemmin sovittu. Neuvoston pitäisi näin ollen voida hyväksyä parlamentin kanta. Säädös annettaisiin sitten Euroopan parlamentin kantaa vastaavassa muodossa.

² Parlamentin kannan versioon on tehty merkintöjä, joilla ilmaistaan komission ehdotukseen tehdyistä tarkistuksista johtuvat muutokset. Komission tekstiin tehdyt lisäykset on *lihavoitu ja kursivoitu*. Poistettu teksti on osoitettu merkillä "■".

(2.3.2017)

Energia-alalla tehtyjä hallitustenvälisiä sopimuksia ja ei-sitovia välineitä koskeva tietojenvaihtomekanismi *I**

Euroopan parlamentin lainsäädäntöpäätöslauselma 2. maaliskuuta 2017 ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston päätökseksi energia-alalla tehtyjä jäsenvaltioiden ja kolmansien maiden välisiä hallitustenvälisiä sopimuksia ja ei-sitovia välineitä koskevan tietojenvaihtomekanismin perustamisesta sekä päätöksen N:o 994/2012/EU kumoamisesta (COM(2016)0053 – C8-0034/2016 – 2016/0031(COD))

(Tavallinen lainsäätämisyjärjestys: ensimmäinen käsittely)

Euroopan parlamentti, joka

- ottaa huomioon komission ehdotuksen Euroopan parlamentille ja neuvostolle (COM(2016)0053),
 - ottaa huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 294 artiklan 2 kohdan ja 194 artiklan 2 kohdan, joiden mukaisesti komissio on antanut ehdotuksen Euroopan parlamentille (C8-0034/2016),
 - ottaa huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 294 artiklan 3 kohdan,
 - ottaa huomioon Ranskan senaatin, Maltan parlamentin, Itävallan liittoneuvoston ja Portugalin parlamentin toissijaisuus- ja suhteellisuusperiaatteen soveltamisesta tehdyn pöytäkirjan N:o 2 mukaisesti antamat perustellut lausunnot, joiden mukaan esitys lainsäätämisyjärestyksessä hyväksyttäväksi säädökseksi ei ole toissijaisuusperiaatteen mukainen,
 - ottaa huomioon Euroopan talous- ja sosiaalikomitean 21. syyskuuta 2016 antaman lausunnon³,
 - ottaa huomioon neuvoston edustajan 16. joulukuuta 2016 päivätyllä kirjeellä antaman sitoumuksen hyväksyä Euroopan parlamentin kanta Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 294 artiklan 4 kohdan mukaisesti,
 - ottaa huomioon työjärjestyksen 59 artiklan,
 - ottaa huomioon teollisuus-, tutkimus- ja energiavaliokunnan mietinnön sekä ulkoasiainvaliokunnan ja kansainvälisen kaupan valiokunnan lausunnot (A8-0305/2016),
1. vahvistaa jäljempänä esitetyn ensimmäisen käsittelyn kannan;
 2. pyytää komissiota antamaan asian uudelleen Euroopan parlamentin käsiteltäväksi, jos se aikoo tehdä ehdotukseensa huomattavia muutoksia tai korvata sen toisella ehdotuksella;
 3. kehottaa puhemiestä välittämään parlamentin kannan neuvostolle ja komissiolle sekä kansallisille parlamenteille.

³ EUVL C 487, 28.12.2016, s. 81.

Euroopan parlamentin kanta, vahvistettu ensimmäisessä käsittelyssä 2. maaliskuuta 2017, Euroopan parlamentin ja neuvoston päätöksen (EU) 2017/... antamiseksi energia-alalla tehtyjä jäsenvaltioiden ja kolmansien maiden välisiä hallitustenvälisiä sopimuksia ja ei-sitovia välineitä koskevan tietojenvaihtomekanismin perustamisesta sekä päätöksen N:o 994/2012/EU kumoamisesta

(ETA:n kannalta merkityksellinen teksti)

EUROOPAN PARLAMENTTI JA EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, jotka

ottavat huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen ja erityisesti sen 194 artiklan 2 kohdan,

ottavat huomioon Euroopan komission ehdotuksen,

sen jälkeen kun esitys lainsäätämisyksessä hyväksyttäväksi säädökseksi on toimitettu kansallisille parlamenteille,

ottavat huomioon Euroopan talous- ja sosiaalikomitean lausunnon⁴,

ovat kuulleet alueiden komiteaa,

noudattavat tavallista lainsäätämisyksitystä⁵,

⁴ EUVL C 487, 28.12.2016, s. 81.

⁵ Euroopan parlamentin kanta, vahvistettu 2. maaliskuuta 2017.

sekä katsovat seuraavaa:

- (1) Energian sisämarkkinoiden asianmukainen toiminta edellyttää, että unioniin tuotavaan energiaan sovelletaan täysimääräisesti energian sisämarkkinoiden perustamista koskevia sääntöjä. ***Avoimuudella ja unionin oikeuden noudattamisella on tärkeä osa unionin energiahuollon vakauden varmistamisessa.*** Huonosti toimivat energian sisämarkkinat saattavat unionin heikkoon ja epäedulliseen asemaan energian toimitusvarmuuden kannalta ja heikentävät etuja, joita sisämarkkinat voivat tuoda eurooppalaisille kuluttajille ja teollisuudelle.
- (2) ***Unionin energiahuollon turvaamiseksi on monipuolistettava energialähteitä ja rakennettava uusia energian liitännäverkkoja jäsenvaltioiden välille. Samalla on tärkeää tehostaa energiaturvallisuuteen liittyvää yhteistyötä unionin naapurivaltioiden ja strategisten kumppanien kanssa.***

- (3) Komission 25 päivänä helmikuuta 2015 hyväksymän energiaunionistrategian tavoitteena on tarjota kuluttajille varmaa, kestävää, kilpailukykyistä ja kohtuuhintaista energiaa. ***Toteuttamalla energia-, kaupp- ja ulkopolitiikkaa yhtenäisesti ja johdonmukaisesti edistetään merkittävästi tämän tavoitteen saavuttamista.*** Energiaunionistrategiassa painotetaan 28 päivänä toukokuuta 2014 hyväksytyssä Euroopan energiaturvallisuusstrategiassa tehtyyn analyysiin tukeutuen, että energian toimitusvarmuuden varmistamisen kannalta on tärkeää huolehtia siitä, että kolmansien maiden kanssa tehtävät energianhankintasopimukset ovat täysin unionin oikeuden mukaisia. Samassa hengessä Eurooppa-neuvosto kehotti 19 päivänä maaliskuuta 2015 antamissaan päätelmissä varmistamaan, että kaikki sopimukset, jotka liittyvät kaasun hankintaan ulkoisilta toimittajilta, ovat täysin unionin oikeuden mukaisia, erityisesti lisäämällä tällaisten sopimusten avoimuutta ja yhteensopivuutta unionin energiaturvallisuusmääräysten kanssa.
- (4) ***Euroopan parlamentti korosti 15 päivänä joulukuuta 2015 antamassaan päätöslauselmassa ”Kohti Euroopan energiaunionia” tarvetta parantaa unionin ulkoisen energiaturvallisuuspolitiikan johdonmukaisuutta ja lisätä energiaa koskevien sopimusten avoimuutta.***

- (5) Euroopan parlamentin ja neuvoston päätös N:o 994/2012/EU⁶ on ollut hyödyllinen keino saada tietoa voimassa olevista hallitustenvälisistä sopimuksista ja yksilöidä niistä aiheutuneita ongelmia, jotka liittyvät niiden yhteensopivuuteen unionin oikeuden kanssa.
- (6) Päätös N:o 994/2012/EU on kuitenkin osoittautunut tehottomaksi pyrittäessä varmistamaan, että hallitustenväliset sopimukset ovat unionin oikeuden mukaisia. Kyseinen päätös on perustunut pääasiassa siihen, että komissio arvioi hallitustenväliset sopimukset sen jälkeen, kun jäsenvaltiot ovat tehneet ne kolmannen maan kanssa. Kokemukset päätöksen N:o 994/2012/EU täytäntöönpanosta ovat osoittaneet, ettei tällaisessa jälkiarvioinnissa voida täysin hyödyntää mahdollisuuksia varmistaa, että hallitustenvälinen sopimus on unionin oikeuden mukainen. Hallitustenvälisissä sopimuksissa ei useinkaan ole asianmukaisia irtisanomis- tai mukautuslausekkeitä, joiden nojalla jäsenvaltiot voisivat poistaa mahdolliset unionin oikeuden vastaisuudet kohtuullisessa ajassa. Lisäksi sopimuksen allekirjoittajien kannat on jo vahvistettu, mistä aiheutuu poliittisia paineita olla muuttamatta sopimusta miltään osin.

⁶ Euroopan parlamentin ja neuvoston päätös N:o 994/2012/EU, annettu 25 päivänä lokakuuta 2012, energia-alalla tehtyjä jäsenvaltioiden ja kolmansien maiden hallitustenvälisiä sopimuksia koskevan tietojenvaihtomekanismin perustamisesta (EUVL L 299, 27.10.2012, s. 13).

- (7) *Jäsenvaltioiden ja kolmansien maiden välisiä energia-alan sopimuksia koskeva korkea-asteinen avoimuus edistää sekä unionin sisäisen yhteistyön tiivistämistä ulkoisten energiasuhteiden alalla että unionin pitkän aikavälin toimintapoliittisten tavoitteiden saavuttamista energian, ilmaston ja energian toimitusvarmuuden alalla.*
- (8) Jotta voidaan välttää unionin oikeuden vastaisuus ja lisätä avoimuutta, jäsenvaltioiden olisi mahdollisimman pian ilmoitettava komissiolle aikomuksestaan aloittaa neuvottelut uusista hallitustenvälisistä sopimuksista tai ■ hallitustenvälisen sopimusten muuttamisesta. Komissiolle olisi tiedotettava säännöllisesti neuvottelujen edistymisestä. Jäsenvaltioilla olisi oltava mahdollisuus pyytää komissiota osallistumaan neuvotteluihin tarkkailijana. *Komissiolla olisi oltava mahdollisuus pyytää saada osallistua neuvotteluihin tarkkailijana.*

- (9) ***Hallitustenvälisestä sopimuksesta käytävien*** neuvottelujen aikana komission olisi voitava antaa ***asianomaiselle jäsenvaltiolle*** ohjeita siitä, miten vältetään kyseisen sopimuksen ristiriitaisuus unionin oikeuden kanssa. ***Tässä yhteydessä*** komissiolla olisi myös oltava mahdollisuus ohjata ***asianomaisen jäsenvaltion huomio asiaa koskeviin*** unionin energiapoliittisiin tavoitteisiin, jäsenvaltioiden ***väliseen yhteisvastuuseen*** sekä neuvoston tai Eurooppa-neuvoston päätelmissä hyväksyttyihin unionin toimintapoliittisiin kantoihin. ***Tämä ei kuitenkaan saisi olla osa oikeudellista arviointia, jonka komissio tekee hallitustenvälisen sopimuksen luonnoksesta tai muutosehdotuksesta.***
- (10) Unionin oikeuden mukaisuuden varmistamiseksi ***ja ottaen asianmukaisesti huomioon, että tällä hetkellä kaasu- tai öljyalan hallitustenvälisillä sopimuksilla tai niiden muutoksilla on laajimmat suhteelliset vaikutukset energian sisämarkkinoiden asianmukaiseen toimintaan ja unionin energian toimitusvarmuuteen,*** jäsenvaltioiden olisi ilmoitettava etukäteen ***kaasuun tai öljyyn liittyvien*** hallitustenvälisten sopimusten luonnokset komissiolle ennen kuin niistä tulee sopimuspuolia oikeudellisesti sitovia. Komission olisi yhteistyön hengessä tuettava jäsenvaltioita määriteltäessä, onko hallitustenvälisen sopimuksen luonnos tai sen muutosehdotus unionin oikeuden mukainen. Asianomaisella jäsenvaltiolla olisi tällöin paremmat valmiudet tehdä unionin oikeuden mukainen sopimus. ■

- (11) Komissiolla olisi oltava riittävästi aikaa tällaiseen arviointiin, jotta voidaan tarjota mahdollisimman suuri oikeusvarmuus ja välttää samalla tarpeettomat viivästykset.
- Komission olisi tarvittaessa harkittava sen arvioinnille varattujen määräaikojen lyhentämistä, erityisesti jos jäsenvaltio sitä pyytää tai jos jäsenvaltio on antanut komissiolle riittävän yksityiskohtaiset tiedot neuvotteluvaiheessa, ja ottaen huomioon, missä määrin hallitustenvälisen sopimuksen luonnos tai muutosehdotus perustuu vakiolausekkeisiin.*** Voidakseen hyötyä täysimääräisesti komission tuesta jäsenvaltioiden olisi pidätyttävä tekemästä ***kaasuun tai öljyyn liittyvää*** hallitustenvälistä sopimusta ***tai sähköön liittyvää hallitustenvälistä sopimusta siinä tapauksessa, että jäsenvaltio on päättänyt pyytää komissiolta ennakkoarviointia,*** kunnes komissio on ilmoittanut jäsenvaltiolle arviostaan. Jäsenvaltioiden olisi toteutettava kaikki tarvittavat toimet sopivan ratkaisun ***aikaansaamiseksi*** niin, että mahdollinen todettu ristiriitaisuus voidaan poistaa.

- (12) Energiaunionistrategia huomioon ottaen avoimuus aiemmista ja tulevista hallitustenvälisistä sopimuksista on edelleen ensisijaisen tärkeää, **ja se on tärkeä osatekijä unionin energihuollon vakauden varmistamisessa**. Sen vuoksi jäsenvaltioiden olisi jatkossakin ilmoitettava komissiolle kaikki voimassa olevat ja tulevat hallitustenväliset sopimukset riippumatta siitä, ovatko ne tulleet voimaan vai sovelletaanko niitä väliaikaisesti valtiosopimusoikeutta koskevan Wienin yleissopimuksen 25 artiklan mukaisesti, sekä uudet hallitustenväliset sopimukset.
- (13) Komission olisi arvioitava sellaisten hallitustenvälisten sopimusten yhteensopivuus unionin oikeuden kanssa, jotka ovat tulleet voimaan tai joita sovelletaan väliaikaisesti tämän päätöksen voimaantulopäivänä, ja ilmoitettava asiasta jäsenvaltioille. Jos tällaiset sopimukset ovat ristiriidassa unionin oikeuden kanssa, jäsenvaltioiden olisi toteutettava kaikki tarvittavat toimet sopivan ratkaisun **aikaansaamiseksi** niin, että todettu ristiriitaisuus voidaan poistaa.

- (14) Tätä päätöstä olisi sovellettava ■ hallitustenvälisiin sopimuksiin. *Hallitustenvälisistä sopimuksista ja etenkin niiden sisällöstä ilmenee niiden virallisesta nimestä riippumatta, että osapuolten aikomuksena on saada aikaan kokonaan tai osittain sitova sopimus. Ainoastaan sellaiset hallitustenväliset sopimukset, jotka koskevat vähintään yhden jäsenvaltion osalta energian hankintaa, kauppaa, myyntiä, kauttakuljetusta, varastointia tai toimittamista taikka sellaisen energiainfrastruktuurin rakentamista tai käyttöä, jolla on fyysinen yhteenliittäntä vähintään yhteen jäsenvaltioon, olisi ilmoitettava.* Jos asiasta on epävarmuutta, jäsenvaltioiden olisi kuultava komissiota *viipymättä*. *Sopimusten*, jotka eivät enää ole voimassa tai joita ei enää sovelleta, ei lähtökohtaisesti ■ tulisi kuulua tämän päätöksen soveltamisalaan.
- (15) *Välineen tai sen osan oikeudellinen sitovuus, ei sen virallinen nimi, ratkaisee, määritelläänkö väline hallitustenväliseksi sopimukseksi vai, jos se ei ole oikeudellisesti sitova, tässä päätöksessä tarkoitetuksi ei-sitovaksi välineeksi.*

- (16) Jäsenvaltiot luovat suhteita kolmansiin maihin paitsi hallitustenvälisillä sopimuksilla myös ei-sitovilla välineillä, *joiden virallinen nimi on usein yhteisymmärryspöytäkirja, yhteinen julistus, yhteinen ministerijulistus, yhteinen toiminta, yhteiset käytännesäännöt tai vastaavaa. Koska ne eivät ole oikeudellisesti sitovia, jäsenvaltioita ei voida oikeudellisesti velvoittaa panemaan tällaisia välineitä täytäntöön, mukaan lukien tapaukset, joissa tällainen täytäntöönpano on ristiriidassa unionin oikeuden kanssa.* Vaikka ne eivät ole oikeudellisesti sitovia, tällaisia välineitä voidaan käyttää luotaessa yksityiskohtaisia puitteita energiainfrastruktuurille ja energiatoimituksille. *Avoimuuden lisäämiseksi jäsenvaltioiden olisi voitava toimittaa komissiolle ei-sitovia välineitä, eli yhden tai useamman jäsenvaltion ja yhden tai useamman kolmannen maan välisiä järjestelyjä, jotka eivät ole oikeudellisesti sitovia ja joissa asetetaan edellytykset energian toimittamiselle tai energiainfrastruktuurien kehittämiseksi, myös sisältämällä asiaa koskevia unionin oikeuden tulkintoja, tai tällaisen ei-sitovan välineen muutoksia mahdollisine liitteineen. Jos ei-sitovassa välineessä tai sen muutoksessa nimenomaisesti viitataan muihin teksteihin, jäsenvaltion olisi voitava toimittaa myös kyseiset muut tekstit.*

- (17) Sellaisten hallitustenvälisten sopimusten tai ei-sitovien välineiden, jotka on kokonaisuudessaan ilmoitettava komissiolle muiden unionin säädösten nojalla tai jotka koskevat Euroopan atomienergiayhteisön perustamissopimuksen alaan kuuluvia asioita, ei tulisi kuulua tämän päätöksen soveltamisalaan.
- (18) Tällä päätöksellä ei saisi luoda yritysten välisiä sopimuksia koskevia velvoitteita. Jäsenvaltioiden olisi kuitenkin voitava ilmoittaa komissiolle vapaaehtoisesti sellaiset sopimukset, joihin nimenomaisesti viitataan hallitustenvälisissä sopimuksissa tai ei-sitovissa välineissä.

- (19) Komission olisi annettava vastaanottamansa **hallitustenvälisiä sopimuksia koskevat** tiedot kaikkien muiden jäsenvaltioiden saataville suojatussa sähköisessä muodossa, **jotta voidaan parantaa jäsenvaltioiden välistä koordinointia ja avoimuutta sekä lisätä näin niiden neuvotteluvoimaa suhteessa kolmansiin maihin**. Komission olisi kunnioitettava jäsenvaltioiden pyyntöjä sille toimitettujen tietojen luottamuksellisesta käsittelystä. Luottamuksellisuutta koskevilla pyynnöillä ei kuitenkaan saisi rajoittaa komission omaa oikeutta tutustua luottamuksellisiin tietoihin, koska komissio tarvitsee kattavat tiedot omia arviointejaan varten. Komission tehtävänä olisi oltava varmistaa luottamuksellisuuslausekkeen soveltaminen. Luottamuksellisuutta koskevat pyynnöt eivät vaikuta Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EY) N:o 1049/2001⁷ säädettyyn yleisön oikeuteen tutustua asiakirjoihin.
- (20) Jos jäsenvaltio katsoo, että hallitustenvälinen sopimus on luottamuksellinen, sen olisi toimitettava **sopimuksen kohteen, tarkoituksen, soveltamisalan, keston, osapuolet ja sen keskeisiä osia koskevat tiedot sisältävä** yhteenveto komissiolle, jotta kyseinen yhteenveto voidaan saattaa muiden jäsenvaltioiden tietoon.

⁷ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 1049/2001, annettu 30 päivänä toukokuuta 2001, Euroopan parlamentin, neuvoston ja komission asiakirjojen saamisesta yleisön tutustuttavaksi (EYVL L 145, 31.5.2001, s. 43).

- (21) Pysyvän hallitustenvälisiä sopimuksia koskevien tietojen vaihtamisen unionin tasolla olisi mahdollistettava parhaiden käytäntöjen kehittäminen. Komission olisi kyseisten parhaiden käytäntöjen perusteella ja **yhteistyössä jäsenvaltioiden kanssa sekä** unionin ulkopoliittikkaa koskevissa asioissa tarvittaessa yhteistyössä Euroopan ulkosuhdehallinnon kanssa laadittava valinnaisia vakiolausekkeitä, joita käytettäisiin jäsenvaltioiden ja kolmansien maiden välisissä hallitustenvälisissä sopimuksissa, **sekä ohjeita, mukaan lukien esimerkkiluettelo unionin oikeuden vastaisista lausekkeista, joita ei näin ollen pitäisi käyttää.** Tällaisten vakiolausekkeiden käytöllä olisi pyrittävä välttämään ristiriitaisuudet hallitustenvälisten sopimusten ja unionin oikeuden välillä, erityisesti energian sisämarkkinasääntöjen ja unionin kilpailuoikeuden osalta, ja ristiriitaisuudet hallitustenvälisten sopimusten ja unionin tekemien kansainvälisten sopimusten välillä. **Tällaisten vakiolausekkeiden tai ohjeiden on tarkoitus toimia toimivaltaisten viranomaisten apuvälineinä, ja niillä lisätään täten avoimuutta ja yhteensopivuutta unionin oikeuden kanssa. Vakiolausekkeiden** käytön olisi oltava vapaaehtoista, ja niiden sisältöä olisi voitava mukauttaa erilaisiin tilanteisiin.

- (22) Lisääntynyt keskinäinen tietoisuus voimassa olevista ja uusista hallitustenvälisistä sopimuksista ■ voisi *lisätä avoimuutta ja* parantaa energia-asioiden koordinointia jäsenvaltioiden välillä sekä jäsenvaltioiden ja komission välillä. Paremman koordinoinnin ansiosta jäsenvaltioilla olisi mahdollisuus hyötyä täysimääräisesti unionin poliittisesta ja taloudellisesta painoarvosta ja komissiolla olisi mahdollisuus ehdottaa ratkaisuja hallitustenvälisissä sopimuksissa todettuihin ongelmiin.
- (23) Komission olisi helpotettava ja edistettävä jäsenvaltioiden välistä koordinointia unionin yleisen strategisen roolin tehostamiseksi *energia-alalla tarkasti määritellyn* ja tehokkaan koordinoitun lähestymistavan avulla tuottaja-, kauttakuljetus- ja kuluttajamaihin nähden.

- (24) Jäsenvaltiot eivät voi riittävällä tavalla saavuttaa tämän päätöksen tavoitetta, joka on energia-alan hallitustenvälisiä sopimuksia ■ koskeva tietojenvaihto jäsenvaltioiden ja komission välillä, vaan se voidaan tämän kaikissa jäsenvaltioissa sovellettavan päätöksen vaikutusten vuoksi saavuttaa paremmin unionin tasolla. Sen vuoksi unioni voi toteuttaa toimenpiteitä Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 5 artiklassa vahvistetun toissijaisuusperiaatteen mukaisesti. Mainitussa artiklassa vahvistetun suhteellisuusperiaatteen mukaisesti tässä päätöksessä ei ylitetä sitä, mikä on tarpeen tämän tavoitteen saavuttamiseksi.
- (25) Tämän päätöksen säännökset eivät saisi vaikuttaa rikkomuksia, valtiontukia ja kilpailua koskevien unionin sääntöjen soveltamiseen. Erityisesti komissiolla on Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 258 artiklan mukaisesti oikeus käynnistää rikkomusmenettely, jos se katsoo, että jäsenvaltio on jättänyt täyttämättä sille mainitun perussopimuksen mukaan kuuluvan velvollisuuden.

- (26) Komission olisi arvioitava ■ , onko tämä päätös riittävä ja tehokas sen varmistamiseksi, että hallitustenväliset sopimukset ovat unionin oikeuden mukaisia ja että energia-alan hallitustenvälisiä sopimuksia koskeva koordinointi jäsenvaltioiden välillä on tiivistä.
- (27) Päätös N:o 994/2012/EU olisi ***näin ollen*** kumottava,

OVAT HYVÄKSYNEET TÄMÄN PÄÄTÖKSEN:

1 artikla

Kohde ja soveltamisala

1. Tällä päätöksellä perustetaan mekanismi 2 artiklassa määritellyjä energia-alan hallitustenvälisiä sopimuksia ■ koskevien tietojen vaihtamiseksi jäsenvaltioiden ja komission välillä energian sisämarkkinoiden toiminnan ***turvaamiseksi ja energian toimitusvarmuuden parantamiseksi unionissa***.
2. Tätä päätöstä ei sovelleta sellaisiin hallitustenvälisiin sopimuksiin ■ , joihin jo kokonaisuudessaan sovelletaan unionin oikeuden nojalla muita erityisiä ilmoitusmenettelyjä.

2 artikla
Määritelmät

Tässä päätöksessä tarkoitetaan

- 1) 'hallitustenvälisellä sopimuksella' ***sellaista*** yhden tai useamman jäsenvaltion ja yhden tai useamman kolmannen maan välistä ***taikka yhden tai useamman jäsenvaltion ja kansainvälisen järjestön välistä*** oikeudellisesti sitovaa sopimusta ***sen virallisesta nimestä riippumatta***, joka ***koskee***
- a) vähintään yhden jäsenvaltion osalta energian hankintaa, kauppaa, myyntiä, kauttakuljetusta, varastointia tai toimittamista, tai***
- b) sellaisen energiainfrastruktuurin rakentamista tai käyttöä, jolla on fyysinen yhteenliitäntä vähintään yhteen jäsenvaltioon;***

jos tällainen oikeudellisesti sitova sopimus kuitenkin koskee muitakin kuin a ja b alakohdissa tarkoitettuja asioita, ainoastaan ***kyseisiin asioihin liittyvien*** määräysten ja kyseisiin energiaan liittyviin määräyksiin ***sovellettavien yleisten määräysten*** katsotaan muodostavan hallitustenvälisen sopimuksen;

- 2) 'voimassa olevalla hallitustenvälisellä sopimuksella' hallitustenvälistä sopimusta, joka on voimassa tai jota sovelletaan väliaikaisesti ... päivänä ...kuuta ... [tämän päätöksen voimaantulopäivä];
- 3) 'ei-sitovalla välineellä' sellaista yhden tai useamman jäsenvaltion ja yhden tai useamman kolmannen maan välistä järjestelyä, joka ei ole oikeudellisesti sitova, kuten yhteisymmärryspöytäkirjaa, yhteistä julistusta, yhteistä ministerijulistusta, yhteistä toimintaa tai yhteisiä käytännesääntöjä, ■ jossa asetetaan edellytykset energian toimittamiselle, kuten määrät ja hinnat, tai energiainfrastruktuurien kehittämiseksi;
- 4) 'voimassa olevalla ei-sitovalla välineellä' ei-sitovaa välinettä, joka on allekirjoitettu tai josta on sovittu muulla tavalla ennen ... päivää ...kuuta ... [tämän päätöksen voimaantulopäivä].

3 artikla

Hallitustenvälisiä sopimuksia koskevat ilmoitusvelvollisuudet

1. Jos jäsenvaltio aikoo käynnistää kolmannen maan tai kansainvälisen järjestön kanssa neuvottelut ■ hallitustenvälisen sopimuksen muuttamiseksi tai uuden hallitustenvälisen sopimuksen tekemiseksi, jäsenvaltion on ilmoitettava komissiolle kirjallisesti aikomuksestaan mahdollisimman aikaisin ennen neuvottelujen suunniteltua käynnistämistä.

■ Asianomaisen jäsenvaltion on tiedotettava komissiolle säännöllisesti neuvottelujen edistymisestä. ***Komissiolle toimitettuihin tietoihin on sisällyttävä tietoja neuvotteluissa käsiteltävistä määräyksistä ja neuvottelujen tavoitteet 8 artiklan mukaisesti.***
2. Heti kun osapuolet ovat päässeet sopimukseen ***kaasuun tai öljyyn liittyvän*** hallitustenvälisen sopimuksen luonnoksen tai ***kaasuun tai öljyyn liittyvän*** hallitustenvälisen sopimuksen muutosehdotuksen kaikista keskeisistä osista, mutta ennen virallisten neuvottelujen päättymistä, asianomaisen jäsenvaltion on ilmoitettava kyseinen sopimusluonnos tai muutosehdotus komissiolle liitteineen 5 artiklan mukaista ennakkoarviointia varten.

Jos **kyseisessä** sopimusluonnoksessa tai ■ muutosehdotuksessa nimenomaisesti viitataan muihin teksteihin, asianomaisen jäsenvaltion on toimitettava myös nämä muut tekstit siltä osin kuin niihin sisältyy osia, jotka **koskevat vähintään yhden jäsenvaltion osalta kaasun tai öljyn hankintaa, kauppaa, myyntiä, kauttakuljetusta, varastointia tai toimittamista taikka sellaisen kaasu- tai öljyinfrastruktuurin rakentamista tai käyttöä, jolla on fyysinen yhteenliitântä vähintään yhteen jäsenvaltioon.**

3. ***Jos jäsenvaltio ei sähköön liittyvästä hallitustenvälisestä sopimuksesta tai sen muutoksesta neuvotellessaan pysty oman arvionsa perusteella tekemään varmaa päätelmää siitä, onko neuvoteltavana oleva hallitustenvälinen sopimus tai sen muutos yhteensopiva unionin oikeuden kanssa, sen on ilmoitettava komissiolle sopimusluonnos tai muutosehdotus liitteineen 5 artiklan mukaista ennakkoarviointia varten heti kun osapuolet ovat päässeet sopimukseen kyseisen luonnoksen kaikista keskeisistä osista, mutta ennen virallisten neuvottelujen päättymistä.***
4. ***Jäsenvaltiot voivat hyödyntää 2 kohdan ensimmäistä ja toista alakohtaa sähköön liittyvien hallitustenvälisten sopimusten tai muutosten osalta.***

5. Hallitustenvälisen sopimuksen tai hallitustenvälisen sopimuksen muutoksen ratifioinnin yhteydessä asianomaisen jäsenvaltion on ilmoitettava komissiolle hallitustenvälinen sopimus tai sen muutos liitteineen. ***Jos komissio on antanut lausunnon 5 artiklan 2 kohdan nojalla, ja asianomainen jäsenvaltio on poikennut komission lausunnosta, kyseisen jäsenvaltion on ilman tarpeetonta viivytystä annettava komissiolle kirjallinen selvitys päätöksensä syistä.***

Jos ratifioidussa hallitustenvälisessä sopimuksessa tai hallitustenvälisen sopimuksen muutoksessa nimenomaisesti viitataan muihin teksteihin, asianomaisen jäsenvaltion on toimitettava myös nämä muut tekstit siltä osin kuin niihin sisältyy osia, jotka ***koskevat vähintään yhden jäsenvaltion osalta energian hankintaa, kauppaa, myyntiä, kauttakuljetusta, varastointia tai toimittamista taikka sellaisen energiainfrastruktuurin rakentamista tai käyttöä, jolla on fyysinen yhteenliitântä vähintään yhteen jäsenvaltioon.***

6. Velvollisuutta ilmoittaa komissiolle 2, 3 ja 5 kohdan nojalla ei sovelleta yritysten välisiin sopimuksiin.

Jos jäsenvaltio on epävarma siitä, onko sopimus hallitustenvälinen sopimus ja onko se siten ilmoitettava tämän artiklan ja 6 artiklan mukaisesti, jäsenvaltion on kuultava komissiota viipymättä.

7. Kaikki tämän artiklan 1–5 kohdan *sekä* 6 artiklan 1 ja 2 kohdan ■ mukaiset ilmoitukset on tehtävä komission käyttöön antamalla verkkopohjaisella sovelluksella. Jäljempänä 5 artiklan 1 ja 2 kohdassa ja 6 artiklan 3 kohdassa tarkoitetut määräajat alkavat kulua päivästä, jona täydellisen ilmoituksen sisältävät asiakirjat on rekisteröity sovelluksessa.

4 artikla

Komission tarjoama apu

1. Jos jäsenvaltio tekee komissiolle 3 artiklan 1 kohdan nojalla neuvotteluja koskevan ilmoituksen, komission yksiköt voivat antaa sille neuvoja siitä, miten välttää neuvoteltavana olevan hallitustenvälisen sopimuksen tai ■ hallitustenvälisen sopimuksen muutoksen ristiriitaisuus unionin oikeuden kanssa. *Tällaisiin neuvoihin voi sisältyä asiaa koskevia valinnaisia vakiolausekkeitä ja ohjeita, joita komissio laatii jäsenvaltioita kuullen 9 artiklan 2 kohdan mukaisesti.*

Komission yksiköt voivat lisäksi ohjata asianomaisen jäsenvaltion huomion asiaa koskeviin unionin energiapolitiittisiin tavoitteisiin, myös energiaunionia koskeviin tavoitteisiin.

Kyseinen jäsenvaltio voi myös pyytää komissiota avustamaan neuvotteluissa.

2. Komissio voi osallistua neuvotteluihin tarkkailijana asianomaisen jäsenvaltion pyynnöstä **■ . Komissio voi pyytää saada osallistua neuvotteluihin tarkkailijana, jos se pitää sitä tarpeellisena. Komission osallistumiselle on saatava asianomaisen jäsenvaltion kirjallinen hyväksyntä.**
3. Jos komissio osallistuu neuvotteluihin tarkkailijana, se voi antaa asianomaiselle jäsenvaltiolle neuvoja siitä, miten välttää neuvoteltavana olevan hallitustenvälisen sopimuksen tai sen muutoksen ristiriitaisuus unionin oikeuden kanssa.

5 artikla

Komission tekemä arviointi

1. **Viiden** viikon kuluessa päivästä, jona täydellinen hallitustenvälisen sopimuksen luonnos tai sen muutosehdotus on ilmoitettu komissiolle mahdollisine liitteineen 3 artiklan 2 kohdan mukaisesti, komissio ilmoittaa asianomaiselle jäsenvaltiolle mahdollisista epäilyksistään, jotka koskevat hallitustenvälisen sopimuksen luonnoksen tai sen muutosehdotuksen yhteensopivuutta unionin oikeuden **■** kanssa. Jos komissio ei vastaa mainitussa määräajassa, katsotaan, ettei komissiolla ole epäilyksiä asian suhteen.
2. Jos komissio 1 kohdan nojalla ilmoittaa asianomaiselle jäsenvaltiolle epäilyksistään, se toimittaa asianomaiselle jäsenvaltiolle lausuntonsa hallitustenvälisen sopimuksen luonnoksen tai sen muutosehdotuksen yhteensopivuudesta unionin oikeuden ja erityisesti energian sisämarkkinasääntöjen ja unionin kilpailuoikeuden kanssa 12 viikon kuluessa 1 kohdassa tarkoitettusta ilmoituspäivästä. Jos komissio ei anna lausuntoa mainitussa määräajassa, katsotaan, ettei komissio ole esittänyt vastalauseita.

3. Edellä 1 ja 2 kohdassa tarkoitettuja määräaikoja voidaan jatkaa asianomaisen jäsenvaltion suostumuksella. Edellä 1 ja 2 kohdassa tarkoitettuja määräaikoja lyhennetään yhteisymmärryksessä komission kanssa, jos olosuhteet sitä edellyttävät, **jotta voidaan varmistaa, että neuvottelut saatetaan päätökseen asianmukaisessa ajassa.**
4. Jäsenvaltio ei saa allekirjoittaa, ratifioida tai hyväksyä hallitustenvälisen sopimuksen luonnosta tai ■ muutosehdotusta ennen kuin komissio on ilmoittanut jäsenvaltiolle mahdollisista epäilyksistään 1 kohdan mukaisesti tai tapauksen mukaan antanut lausuntonsa 2 kohdan mukaisesti tai, jos komissio ei vastaa tai anna lausuntoa, ennen 1 kohdassa tai tapauksen mukaan 2 kohdassa tarkoitetun määräajan umpeutumista.

Ennen hallitustenvälisen sopimuksen tai sen muutoksen allekirjoittamista, ratifiointia tai hyväksymistä asianomaisen jäsenvaltion on otettava mahdollisimman tarkasti huomioon 2 kohdassa tarkoitettu komission lausunto.

Voimassa oleviin hallitustenvälisiin sopimuksiin ***ja sähköön liittyviin uusiin hallitustenvälisiin sopimuksiin*** liittyvät ilmoitusvelvollisuudet ja komission suorittama arviointi

1. Jäsenvaltioiden on viimeistään ... päivänä ...kuuta ... [kolme kuukautta tämän päätöksen voimaantulopäivästä] ilmoitettava komissiolle kaikki voimassa olevat hallitustenväliset sopimukset mahdollisine liitteineen ja muutoksineen.

Jos voimassa olevassa hallitustenvälisessä sopimuksessa nimenomaisesti viitataan muihin teksteihin, asianomaisen jäsenvaltion on toimitettava myös nämä muut tekstit siltä osin kuin niihin sisältyy osia, ***jotka koskevat vähintään yhden jäsenvaltion osalta energian hankintaa, kauppaa, myyntiä, kauttakuljetusta, varastointia tai toimittamista taikka sellaisen energiainfrastruktuurin rakentamista tai käyttöä, jolla on fyysinen yhteenliitäntä vähintään yhteen jäsenvaltioon.***

Tässä kohdassa säädettyä velvollisuutta ilmoittaa komissiolle ei sovelleta yritysten välisiin sopimuksiin.

2. Voimassa olevat hallitustenväliset sopimukset, jotka on viimeistään ... päivänä ...kuuta ... [tämän päätöksen voimaantulopäivä] ilmoitettu komissiolle päätöksen N:o 994/2012/EU 3 artiklan 1 tai 5 kohdan tai Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 994/2010⁸ 13 artiklan 6 kohdan a alakohdan mukaisesti, katsotaan ilmoitetuiksi komissiolle tämän artiklan 1 kohdan mukaisesti, edellyttäen että ilmoitus täyttää kyseisessä kohdassa säädetty vaatimukset.
3. Komissio arvioi hallitustenväliset sopimukset, jotka on ilmoitettu **tämän artiklan** 1 tai 2 kohdan mukaisesti, **ja sähköön liittyvät hallitustenväliset sopimukset, jotka on ilmoitettu 3 artiklan 5 kohdan mukaisesti**. Jos komissio ensimmäisen arviointinsa jälkeen epäilee sopimusten yhteensopivuutta unionin oikeuden ja erityisesti energian sisämarkkinasääntöjen ja unionin kilpailuoikeuden kanssa, komissio ilmoittaa asiasta asianomaisille jäsenvaltioille yhdeksän kuukauden kuluessa siitä, kun kyseiset sopimukset on ilmoitettu sille.

⁸ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 994/2010, annettu 20 päivänä lokakuuta 2010, toimista kaasunsaannin turvaamiseksi ja neuvoston direktiivin 2004/67/EY kumoamisesta (EUVL L 295, 12.11.2010, s. 1).

Ei-sitoviin välineisiin liittyvä ilmoitus

1. ***Ennen*** ei-sitovan välineen tai ei-sitovan välineen muutoksen ***hyväksymistä tai sen jälkeen jäsenvaltiot voivat ilmoittaa*** komissiolle ***ei-sitovan välineen*** tai sen ***muutoksen*** mahdollisine liitteineen.
■
2. ***Jäsenvaltiot voivat myös ilmoittaa*** komissiolle **■** voimassa olevat ei-sitovat välineet mahdollisine liitteineen ja muutoksineen.
3. Jos **■** ei-sitovassa välineessä ***tai ei-sitovan välineen muutoksessa*** nimenomaisesti viitataan muihin teksteihin, ***asianomainen jäsenvaltio voi toimittaa*** myös nämä muut tekstit siltä osin kuin niihin sisältyy osia, ***joissa asetetaan edellytyksiä energian toimittamiselle, kuten määrät ja hinnat, tai energiainfrastruktuurien kehittämiseksi.***

8 artikla

Avoimuus ja luottamuksellisuus

1. Kun jäsenvaltio toimittaa komissiolle tietoja 3 artiklan 1–5 kohdan, 6 artiklan 1 kohdan ja 7 artiklan ■ mukaisesti, jäsenvaltio voi ilmoittaa, onko osa joko liiketoimintaan liittyvistä tai muista tiedoista, joiden julkistaminen saattaisi vahingoittaa osapuolten toimintaa, katsottava luottamukselliseksi ja voidaanko toimitetut tiedot saattaa muiden jäsenvaltioiden tietoon.

Jäsenvaltion on annettava tällainen ilmoitus 6 artiklan 2 kohdassa tarkoitetuista voimassa olevista sopimuksista viimeistään ... päivänä ...kuuta ... [kolme kuukautta tämän päätöksen voimaantulopäivästä].

2. Jos jäsenvaltio ei ole ilmoittanut tietoja luottamuksellisiksi 1 kohdan mukaisesti, komissio antaa kyseiset tiedot suojatussa sähköisessä muodossa kaikkien muiden jäsenvaltioiden saataville.
3. Jos jäsenvaltio on ilmoittanut 1 kohdan mukaisesti luottamukselliseksi voimassa olevan hallitustenvälisen sopimuksen, ■ sen muutoksen ***tai*** uuden hallitustenvälisen sopimuksen, ■ kyseisen jäsenvaltion on annettava saataville yhteenveto toimitetuista tiedoista.

Tämän yhteenvedon on sisällettävä ainakin seuraavat tiedot hallitustenvälisestä sopimuksesta ■ tai muutoksesta:

- a) sen kohde;
- b) sen tarkoitus ja soveltamisala;
- c) sen kesto;
- d) sen osapuolet;
- e) tiedot sen keskeisistä osista.

Tätä kohtaa ei sovelleta 3 artiklan 1-4 kohdan mukaisesti toimitettuihin tietoihin.

4. Komissio antaa 3 kohdassa tarkoitetut yhteenvedot sähköisessä muodossa kaikkien muiden jäsenvaltioiden saataville.
5. Tässä artiklassa tarkoitetut luottamuksellisuutta koskevat pyynnot eivät rajoita komission omaa oikeutta tutustua luottamuksellisiin tietoihin. Komissio varmistaa, että luottamukselliset tiedot ovat vain niiden komission yksiköiden saatavilla, joiden on ehdottoman välttämätöntä saada tiedot käyttöönsä. ***Komission edustajat noudattavat hallitustenvälisiin sopimuksiin liittyviä neuvotteluja koskevien, tällaisten neuvottelujen aikana 3 ja 4 artiklan mukaisesti saamiensa arkaluonteisten tietojen käsittelyssä asianmukaista luottamuksellisuutta.***

9 artikla

Koordinointi jäsenvaltioiden kesken

1. Komissio helpottaa ja edistää jäsenvaltioiden keskinäistä koordinointia, jotta voidaan
 - a) tarkastella hallitustenvälisiin sopimuksiin ■ liittyvää kehitystä ja pyrkiä yhtenäisyyteen ja johdonmukaisuuteen unionin energia-alan ulkosuhteissa tuottaja-, kauttakuljetus- ja kuluttajamaihin;

- b) määrittää hallitustenvälisiin sopimuksiin ■ liittyvät yhteiset ongelmat ja tarkastella asianmukaisia toimenpiteitä kyseisten ongelmien ratkaisemiseksi sekä tarvittaessa ehdottaa *ohjeita ja* ratkaisuja;

■

- c) tukea tarpeen mukaan sellaisten monenvälisten hallitustenvälisten sopimusten ■ laatimista, joissa on mukana useita jäsenvaltioita tai koko unioni.

2. *Komissio laatii viimeistään ... päivänä ...kuuta ... [yksi vuosi tämän päätöksen voimaantulopäivästä] jäsenvaltioita kuullen parhaisiin käytäntöihin perustuvia valinnaisia vakiolausekkeita ja ohjeita, mukaan lukien esimerkkiluettelolausekkeista, jotka ovat unionin oikeuden vastaisia ja joita ei näin ollen pitäisi käyttää. Tällaisten valinnaisten vakiolausekkeiden ja ohjeiden asianmukaisella käytöllä voitaisiin huomattavasti lisätä tulevien hallitustenvälisten sopimusten unionin oikeuden mukaisuutta.*

10 artikla

Raportointi ja uudelleentarkastelu

1. Komissio antaa viimeistään 1 päivänä tammikuuta 2020 Euroopan parlamentille, neuvostolle, Euroopan talous- ja sosiaalikomitealle sekä alueiden komitealle kertomuksen tämän päätöksen soveltamisesta.
2. Kertomuksessa on erityisesti arvioitava sitä, missä määrin tällä päätöksellä edistetään hallitustenvälisten sopimusten ■ unionin oikeuden mukaisuutta, **myös sähköalalla**, sekä hallitustenvälisiä sopimuksia ■ koskevaa tiivistä koordinointia jäsenvaltioiden välillä. Siinä on myös arvioitava, millainen vaikutus tällä päätöksellä on jäsenvaltioiden kolmansien maiden kanssa käymiin neuvotteluihin ja ovatko tämän päätöksen soveltamisala ja päätöksessä säädetyt menettelyt tarkoituksenmukaisia. ***Kertomukseen liitetään tarvittaessa ehdotus tämän päätöksen tarkistamiseksi.***

11 artikla

Kumoaminen

Kumotaan päätös N:o 994/2012/EU ... ***päivästä ...kuuta ... [tämän päätöksen voimaantulopäivä].***

12 artikla
Voimaantulo

Tämä päätös tulee voimaan kahdentenakymmenentenä päivänä sen jälkeen, kun se on julkaistu *Euroopan unionin virallisessa lehdessä*.

13 artikla
Osoitus

Tämä päätös on osoitettu kaikille jäsenvaltioille.

Tehty ...ssa/ssä ... päivänä ...kuuta

Euroopan parlamentin puolesta

Neuvoston puolesta

Puhemies

Puheenjohtaja
